

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI

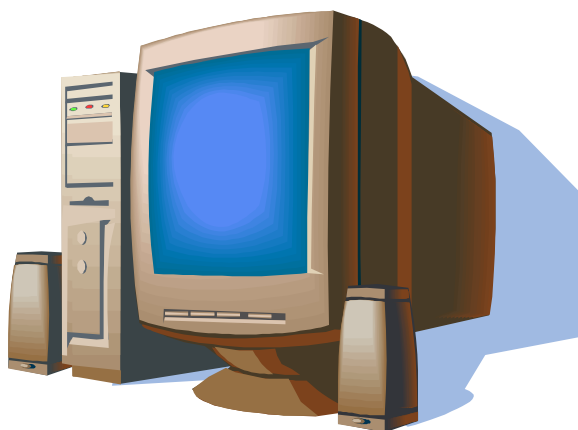
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

TARIX FAKULTETI
“UMUMIY TARIX” KAFEDRASI

“OSIYO VA AFRIKA MAMLAKATLARI
ENG YANGI TARIXI”

fanidan mustaqil ishlarni bajarish bo'yicha

USLUBIY KO'RSATMA

Navoiy – 2009 yil

Ushbu uslubiy ko'rsatma tarix fakulteti tarix ta'lim yo'nalishi to'rtinchi kurs talabalari uchun "Osiyo va Afrika mamlakatlari eng yangi tarixi" fanidan mustaqil ishlarni bajarish uchun tayyorlanib, zaruriy uslubiy ko'rsatmada topshiriqlar, zarur adabiyotlar va internet materiallarini qanday bajarish mazmuni berilgan.

Uslubiy ko'rsatma O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta maxsus ta'lim vazirligining 2009 yil 14 avgustda tasdiqlangan "Talabalar mustaqil ishlarini tashkil etish to'g'risida"gi 286-sonli buyrug'i hamda ushbu buyruqqa ilova sifatida keltirilgan Yo'riqnomaga muvofiq tuzildi.

Tuzuvchilar:

t.f.d., prof. G.T. Temirov
o'qituvchi Z.B. Junayev

Taqrizchilar:

dotsentlar: R.N. Tolibov,
S.G'iyosov.

Uslubiy ko'rsatma NDPI tarix fakulteti Ilmiy uslubiy kengashining 2009 yil 29 avgust oyidagi yig'ilishida muhokama etilib nashrga tavsiya etilgan.

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
BUYRUQ**

Toshkent shahri

14 avgust 2009 yil № 286

**Talabalar mustaqil ishlarini
tashkil etish to'g'risida**

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi Ijtimoiy kompleksining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish hamda iqtisodiy islohotlar amalga oshirilishining 2009 yil I yarim yilligi yakunlari bo'yicha 2009 yil 4 iyul majlisi Bayonining 25-bandi topshirig'i, vazirlikning 2009 yil 9 iyul № 241/1-sonli buyrug'i hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi faoliyatini takomillashtirish bo'yicha tadbirlar majmuining 1.4-bandi ijrosini ta'minlash, 2008-2009 o'quv yilida mustaqil ta'lim-tarbiya jadvali asosida tashkil qilingan maxsus tarbiyaviy kurslarni o'qitish bo'yicha o'tkazilgan tajriba-sinov ishlari tahlili asosida 2009-2010 yilidan bakalavriat ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv rejalarini takomillashtirish maqsadida

BUYuRAMAN:

1. Oliy ta'lim muassasalari magistratura mutaxassisliklari o'quv rejalarining "Umummetodologik fanlar" blokiga "Milliy goya: asosiy tushuncha va tamoyillar" fani kiritilsin (3-semestr; umumiy yuklama - 96 soat; auditoriya yuklamasi - 60 soat: ma'ruza - 30 soat, seminar - 30 soat, mustaqil ta'lim - 36 soat).

2. "Talabalar mustaqil ishini tashkil etish va nazorat qilish bo'yicha Yo'riqnoma" 1-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

3. Oliy ta'lim muassasalari rektorlariga:

- o'quv rejalariga muvofiq fanlar bo'yicha bajariladigan mustaqil ishlar uslubiy ta'minotini tasdiqlangan Yo'riqnoma talablari asosida ishlab chiqilishi ta'minlansin;

- talabalar mustaqil ishlarini bajarish yuzasidan tegishli yo'llanmalar berish va uni bajarilishini nazorat qilib borish maqsadida haftasiga 4 soat hajmida konsultatsiyalar jadvallari ishlab chiqilsin;

kafedralar tomonidan talabalar mustaqil ishlari bo'yicha konsultatsiyalarni tegishli fanning kalendar-tematik rejasiga kiritilgan holda jadvalga muvofiq o'tkazilishi ta'minlansin;

- auditoriya fondi imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda talabalar mustaqil ishlarini bajarish uchun maxsus xonalar ajratilib, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va texnik vositalari bilan (kompyuter, multimedia dasturlari, elektron darsliklar, o'quv adabiyotlari, kurs loyihalarini bajarish uchun chizma-o'quv qurollari (chizmachilik doskasi) va h.k.) jihozlansin;

- talabalar mustaqil ishlarini bajarish bo'yicha konsultatsiyalarning jadvallarga muvofiq tashkil etilishi va sifati muntazam o'rganib borilsin hamda natijalari Ilmiy-uslubiy kengashlarda muhokama qilinib, ularning samaradorligini oshirish choralari belgilansin.

Mazkur buyruqning ijrosini nazorat qilish vazirning birinchi o'rinbosari U.Begimqulovga yuklatilsin.

Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligining
2009 yil 14 avgustsonli
buyrug'iga 1-ilova

**Talabalar mustaqil ishini tashkil etish
va nazorat qilish bo'yicha
YO'RIQNOMA**

Kadrlar tayyorlash milliy dasturida chuqur nazariy va amaliy bilimlar bilan bir qatorda tanlagan sohasi bo'yicha mustaqil faoliyat ko'rsata oladigan, o'z bilimi va malakasini mustaqil ravishda oshirib boradigan, masalaga ijodiy yondoshgan holda muammoli vaziyatlarni to'g'ri aniqlab, taxlil qilib, sharoitga tez moslasha oladigan mutaxassislarni tayyorlash asosiy vazifalardan biri sifatida belgilangan.

Ma'lumki, axborot va bilimlar doirasi tez sur'atlar bilan kengayib borayotgan hozirgi sharoitda barcha ma'lumotlarni faqat dars mashg'ulotlari paytida talabalarga yetkazish qiyin.

Tajribalar shuni ko'rsatadiki, talaba mustaqil ravishda shug'ullansa va o'z ustida tinimsiz ishlasagina bilimlarni chuqur o'zlashtirishi mumkin. Talabalarning asosiy bilim, ko'nikma va malakalari mustaqil ta'lim jarayonidagina shakllanadi, mustaqil faoliyat ko'rsatish qobiliyati rivojlanadi va ularda ijodiy ishlashga qiziqish paydo bo'ladi.

Shuning uchun talabalarning mustaqil ta'lim olishlarini rejalashtirish, tashkil qilish va buning uchun barcha zaruriy shart-sharoitlarni yaratish, dars mashg'ulotlarida talabalarni o'qitish bilan bir qatorda ularni ko'proq o'qishga o'rgatish, bilim olish yo'llarini ko'rsatish, mustaqil ta'lim olish uchun yo'llanma berish oliy ta'lim muassasasining asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi.

Talaba mustaqil ishi (TMI) - muayyan fandan o'quv dasturida belgilangan bilim, ko'nikma va malakaning ma'lum bir qismini talaba tomonidan fan o'qituvchisi maslahati va tavsiyalari asosida auditoriya va auditoriyadan tashqarida o'zlashtirilishiga yo'naltirilgan tizimli faoliyatdir.

O'qishning boshlang'ich bosqichlarida TMI ni tashkil etish bir qator vazifalar bilan bog'liq. Ayniqsa, birinchi kurs talabalarining ta'limning navbatdagi turi - oliy ta'lim talablariga ko'nikishi qiyin kechadi. Chunki ular ta'lim olish jarayonida o'z mustaqil faoliyatlarini tashkil qilishni deyarli bilishmaydi. Ma'lumotlarni qaysi manbadan, qanday qilib topish, ularni tahlil qilish va zarurlarini ajratib olib tartibga solish, konspektlashtirish, o'z fikrini aniq va yorqin ifodalash, o'z vaqtlarini to'g'ri taqsimlash, shuningdek, aqliy va jismoniy imkoniyatlarini to'g'ri baholash ular uchun katta muammo bo'ladi. Eng asosiysi, ular mustaqil ta'lim olishga ruhan tayyor bo'lishmaydi.

Shuning uchun har bir professor-o'qituvchi dastlab talabada o'z qobiliyati va aqliy imkoniyatlariga ishonch uyg'otishi, ularni sabr-toqat bilan, bosqichma-bosqich mustaqil bilim olishni to'g'ri tashkil qilishga o'rgatib borishi lozim bo'ladi. Talabalar tomonidan mustaqil ravishda o'zlashtiriladigan bilim va ko'nikmalarning kursdan-kursga murakkablashib, kengayib borishini hisobga olgan holda ularning tashabbuskorligi va rolini oshirib borish zarur. Shunda mustaqil ta'limga ko'nika boshlagan talaba faqat o'qituvchi tomonidan belgilab

berilgan ishlarni bajaribgina qolmay, o'zining ehtiyoji, qiziqishi va qobiliyatiga qarab, o'zi zarur deb hisoblagan qo'shimcha bilimlarni ham mustaqil ravishda tanlab o'zlashtirishga o'rganib boradi.

Talabalar mustaqil ishlarining shakli va hajmini belgilashda quyidagi jihatlar e'tiborga olinishi lozim :

- o'qish bosqichi;
- muayyan fanning o'ziga xos xususiyati va o'zlashtirishdagi qiyinchilik darajasi;
- talabaning qobiliyati hamda nazariy va amaliy tayyorgarlik darajasi (tayanch bilimi);
- fanning axborot manbalari bilan ta'minlanganlik darajasi;
- talabaning axborot manbalari bilan ishlay olish darajasi.

Mustaqil ish uchun beriladigan topshiriqlarning shakli va xajmi, qiyinchilik darajasi semestrdan-semestrga ko'nikmalar hosil bo'lishiga muvofiq ravishda o'zgarib, oshib borishi lozim. Ya'ni, talabalarning topshiriqlarni bajarishdagi mustaqilligi darajasini asta-sekin oshirib, ularni topshiriqlarni bajarishga tizimli va ijodiy yondashishga o'rgatib borish kerak bo'ladi.

TMIning tashkil etishda talabaning akademik o'zlashtirish darajasi va qobiliyatini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish mumkin:

- fanning ayrim mavzularini o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish, o'quv manbalari bilan ishlash;
 - amaliy, seminar va laboratoriya mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rib kelish;
 - ma'lum mavzu bo'yicha referat tayyorlash;
 - kurs ishi (loyihalari)ni bajarish;
 - bitiruv malakaviy ishi va magistrlik dissertatsiyasi uchun materiallar to'plash;
 - hisob-kitob va grafik ishlarini bajarish;
 - maket, model va badiiy asarlar ustida ishlash;
 - amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash;
 - ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza tayyorlash;
- amaliy mazmundagi nostandart masalalarni yechish va ijodiy ishlash;
- uy vazifalarini bajarish va boshqalar;

Fan xususiyatidan kelib chiqqan holda talabalarga mustaqil ish uchun boshqa shakllardagi vazifalar ham topshirilishi mumkin. Talabalarga qaysi turdagi topshiriqlarni berish lozimligi kafedra tomonidan belgilanadi. Topshiriqlar puxta o'ylab ishlab chiqilgan va ma'lum maqsadga yo'naltirilgan bo'lib, talabalarning auditoriya mashg'ulotlarida olgan bilimlarini mustahkamlash, chuqurlashtirish, kengaytirish va to'ldirishga xizmat qilishi kerak.

Mavzuni mustaqil o'zlashtirish. Fanning xususiyati, talabalarning bilim darajasi va qobiliyatiga qarab ishchi o'quv dasturiga kiritilgan alohida mavzular talabalarga mustaqil ravishda o'zlashtirish uchun topshiriladi. Bunda mavzuning

asosiy mazmunini ifodalash va ochib berishga xizmat qiladigan tayanch iboralar, mavzuni tizimli bayon qilishga xizmat qiladigan savollarga e'tibor qaratish, asosiy adabiyotlar va axborot manbalarini ko'rsatish lozim.

Topshiriqni bajarish jarayonida talabalar mustaqil ravishda o'quv adabiyotlaridan foydalanib ushbu mavzuni konspektlashtiradilar, tayanch iboralarning mohiyatini anglagan holda mavzuga taalluqli savollarga javob tayyorlaydilar. Zarur hollarda (o'zlashtirish qiyin bo'lsa, savollar paydo bo'lsa, adabiyotlar yetishmasa, mavzuni tizimli bayon eta olmasa va h.k.) o'qituvchidan maslahatlar oladilar.

Mustaqil o'zlashtirilgan mavzu bo'yicha tayyorlangan matn kafedrada himoya qilinadi.

Referat tayyorlash. Talabaga qiyinchilik darajasi uning shaxsiy imkoniyatlari, qobiliyati va bilim darajasiga muvofiq bo'lgan biror mavzu bo'yicha referat tayyorlash topshiriladi. Bunda talaba asosiy adabiyotlardan tashqari qo'shimcha adabiyotlardan (monografiyalar, ilmiy, uslubiy maqolalar, Internetdan olingan ma'lumotlar, elektron kutubxona materiallari va h.k.) foydalanib materiallar yig'adi, taxlil qiladi, tizimga soladi va mavzu bo'yicha imkon darajasida to'liq, keng ma'lumot berishga harakat qiladi. Zarur hollarda o'qituvchidan maslahat va ko'rsatmalar oladi.

Yakunlangan referat kafedrada ekspertlar ishtirokida himoya qilinadi.

Ko'rgazmali vositalar tayyorlash. Talabaga muayyan mavzuni bayon qilish va yaxshiroq o'zlashtirish uchun yordam beradigan ko'rgazmali materiallar (jadvallar, chizmalar, rasmlar, xaritalar, maketlar, modellar, grafiklar, namunalar, musiqiy asar, kichik badiiy asar va h.k.) tayyorlash topshiriladi. Mavzu o'qituvchi tomonidan aniqlanib, talabaga ma'lum ko'rsatmalar, yo'l-yo'riqlar beriladi. Ko'rgazmali vositalarning miqdori, shakli va mazmuni talaba tomonidan mustaqil tanlanadi. Bunday vazifani bir mavzu bo'yicha bir necha talabaga topshirish ham mumkin.

Talaba ko'rgazmali materiallardan foydalanish bo'yicha yozma ravishda tavsiyalar tayyorlaydi va kafedrada himoya qiladi.

Mavzu bo'yicha testlar, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash. Talabaga muayyan mavzu bo'yicha testlar, qiyinchilik darajasi har xil bo'lgan masalalar va topshiriqlar, munozaraga asos bo'ladigan savollar tuzish topshiriladi.

Bunda o'qituvchi tomonidan talabaga testga qo'yiladigan talablar va uni tuzish qonun-qoidolari, qanday maqsad ko'zda tutilayotganligi, muammoli savollar tuzishda mavzuning munozarali momentlarini qanday ajratish lozimligi, topshiriqlarni tuzish usullari bo'yicha yo'l-yo'riq beriladi. Konsultatsiya paytlarida bajarilgan ishlarning qo'yilgan vazifa va talablarga javob berish darajasi nazorat qilinadi (qayta ishlab kelish, aniqlashtirish yoki to'ldirish taklif etilishi mumkin).

Test, savol va topshiriqlar majmuasi kafedrada ekspertlar ishtirokida himoya qilinadi.

Ilmiy maqola, tezislar va ma'ruzalar tayyorlash. Talabaga biron bir mavzu bo'yicha (mavzuni talabaning o'zi tanlashi ham mumkin) ilmiy (referativ) harakterda maqola, tezis yoki ma'ruza tayyorlash topshirilishi mumkin. Bunda

talaba o'quv adabiyotlari, ilmiy-tadqiqot ishlari, dissertatsiyalar, maqola va monografiyalar hamda boshqa axborot manbalaridan mavzuga tegishli materiallar to'playdi, taxlil qiladi, zarurlarini ajratib olib, tartibga soladi, shaxsiy tajribasi va bilimi, ilmiy natijalariga asoslangan holda qo'shimchalar, izohlar kiritadi, o'z nuqtai-nazarini bayon etadi va asoslaydi. Bunda talaba o'qituvchi bilan hamkorlikda ishlaydi.

Tayyorlangan maqola, tezis yoki ma'ruza kafedrada himoya qilinadi.

Amaliy mazmundagi nostandart masalalarni yechish va ijodiy ishlash.

Bir mavzu yoki bo'lim bo'yicha nostandart, alohida yondashish talab qilinadigan, nazariy ahamiyatga ega bo'lgan amaliy topshiriqlar, ijodiy yondashish talab qilinadigan ilmiy-ijodiy vazifalar, modellar, maketlar, namunalar yaratish vazifasi topshirilishi mumkin. Amaliy topshiriqlar masalani hal qilishning optimal variantlarini izlashga va topishga qaratilgan bo'lishi kerak.

Talabaning qiziqish va qobiliyatiga qarab, unga ilmiy harakterdagi topshiriqlar berish, o'qituvchi bilan hamkorlikda ilmiy maqolalar tayyorlash va chop ettirish mumkin.

Talabalar mustaqil ishini samarali tashkil etishda:

- tizimli yondoshish;
- barcha bosqichlarini muvofiqlashtirish va uzviylashtirish;
- bajarilishi ustidan qat'iy nazorat o'rnatish;
- tashkil etish va nazorat qilish mexanizmlarini takomillashtirib borish zarur.

Mustaqil ish topshiriqlari muvaffaqiyatli yakunlanishi uchun quyidagi talablar bajarilishi lozim:

- maqsad (bilimni mustahkamlash, yangi bilimlarni o'zlashtirish, ijodiy faollikni oshirish, amaliy ko'nikma va malakalarni shakllantirish va x.k.), aniq asoslanishi;

- vazifa va topshiriqlarning aniq-ravshan belgilanishi;
- topshiriqlarni bajarish algoritmi va metodlaridan talabalarning yetarli darajada xabardor bo'lishi;
- maslahat va boshqa yordam turlarining to'g'ri belgilanishi (yo'llanma va ko'rsatma berish, mavzuning mazmuni va mohiyatini tushuntirish, muammoli topshiriqlarni bajarish usullari bo'yicha tushuncha berish, ayrim muammoli momentlarni birgalikda hal qilish va x.k.);

- hisobot shakli va baholash mezonini aniq belgilash;

nazorat vaqti, shakli va turlarini aniq belgilab olish (amaliy seminar, laboratoriya mashg'ulotlari, konsultatsiya uchun yoki nazorat uchun maxsus ajratilgan vaqt; ma'ruza yo referat matni, bajarilgan topshiriqlar daftari, nazorat ishlari, uy vazifasi daftari, kurs ishlari, test, maqola, nostandart topshiriqlar, savollar, maqola, ko'rgazmali jixozlar va ijodiy ishlar; savol-javob, bajarilgan ish mazmuni va mohiyatini tushuntirib berish, yozma shaklda bayon qilish va x.k.).

Talabalar mustaqil ishini shartli ravishda ikkiga ajratish mumkin:

1) auditoriyada amalga oshiriladigan TMilari. Utilgan mavzuni qayta ishlash, kengaytirish va mustahkamlashga oid topshiriqlar bajariladi;

2) auditoriyadan tashqarida amalga oshiriladigan TMilari. Uquv dasturidagi ayrim mavzularni mustaqil holda o'zlashtirish, uyga berilgan vazifalarni bajarish,

amaliy va laboratoriya ishlariga tayyorgarlik ko'rib kelish, ijodiy va ilmiy-tadqiqot harakteridagi ishlar va h.k.

Birinchi tur ishlari talabalarning nazariy va amaliy bilimlarini o'zlashtirib borish darajasi, amaliy mashgulotlarga (amaliyot, laboratoriya, seminar darslari) tayyorgarlik saviyasi va uy vazifalarining bajarilish sifatini tekshirish maqsadida, odatda, nazorat ishlari olish, savol-javob, suhbat, munozara, amaliy topshyriqlarni bajartirib ko'rish va x.k. usullarda asosan amaliyot darslarida nazorat (joriy nazorat) qilinadi.

Joriy nazoratda talabaning dars paytida o'tilgan materiallarni o'zlashtirish va uyga berilgan topshiriqlarni bajarishdagi faolligi, bajarish saviyasi va o'zlashtirish darajasi e'tiborga olinadi.

Ikkinchi tur ishlar fanning ishchi o'quv dasturida auditoriyadan tashqarida o'zlashtirilishi belgilangan mavzu bo'yicha ma'lumot va axborotlarni mustaqil ravishda izlab topish, taxlil qilish, konspektlashtirish (yoki referat tarzida rasmiylashtirish) va o'zlashtirish, ijodiy yondashishni talab qiladigan amaliy topshiriqlarni bajarish ko'rinishida amalga oshiriladi. Bu turdagi ishlarni bajarish jarayoni va o'zlashtirish sifatining nazorati darsdan tashqari paytlarda, maxsus belgalangan konsultatsiya soatlarida amalga oshiriladi.

Talabalar mustaqil ishini baholash. TMI natijalari amaldagi "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholashning reyting tizimi to'g'risidagi Nizom"ga asosan baholab boriladi.

"Tasdiqlayman"
Kafedra mudiri _____
26. 08. 2009 yil

**“Osiyo va Afrika mamlakatlari eng yangi tarixi” fanidan ishchi dastur
bajarilishining kalendar tematik rejasi**

T\ r	Mavzu nomlari	Mashg`ul ot turi	Aj rat ilg an va qti	Talabanning mustaqil ishi mavzusi va mazmuni	Hisob ot shakli	Bajarilishi haqida ma'lumot		O'qituvch i imzosi
						Soat	Oy va kun	
1.	Eng yangi tarix faniga kirish	Ma'ruza	2	-	-	-		
2.	Xitoy 1918-1945 yillarda	Ma'ruza	2	Gomindanchilar hukmronligi ostida Xitoy (Ushbu mavzuni o'qib-o'rganib tahlil qilish)	Referat	4		
3.	Xitoy 1918-1945 yillarda	Amaliy	2	-	-	-		
4.	Xitoy Xalq Respulikasi 1946-2005 yillarda	Ma'ruza	2	Xitoy xalqining yapon bosqinchiligiga qarshi kurashi (Ushbu mavzuni o'qib-o'rganib tahlil qilish)	Yozma uy ishi	4		
5.	Xitoy Xalq Respulikasi 1946-2005 yillarda	Amaliy	2	-	-	-		
6.	1918-1945 yillarda Hindiston	Ma'ruza	2	Maxatma Gandining siyosiy faoliyati (Ushbu mavzu bo'yicha material tayyorlab, yozma tavsifnoma tuzib kelish)	Yozma tavsifnoma	4		
7.	1918-1945	Amaliy	2	-	-	-		

	yillarda Hindiston							
8.	1945-2005 yillarda Hindiston	Ma'ruza	2	-	-	-		
9.	1918-1945 Hindiston	Amaliy	2	-	-	-		
10.	1918-1945 yillarda Eron	Ma'ruza	2	Rizoshoh hukumatining iqtisodiy va siyosiy siyosati (Internet ma'lumotlarida n foydalanib seminar yozish)	Seminar yozish	4		
11.	1945-2005 yillarda Eron	Ma'ruza	2	-	-	-		
12.	1918-2005 yillarda Eron	Amaliy	2	-	-	-		
13.	1918-1945 yillarda Turkiya	Ma'ruza	2	Turkiyaga Gretsiya intervensiyasi (Ushbu mavzu bo'yicha referat taayyorlash)	Referat	4		
14.	1918-1945 yillarda Turkiya	Amaliy	2	-	-	-		
15.	1945-2005 yillarda Turkiya	Ma'ruza	2	-	-	-		
16.	1945-2005 yillarda Turkiya	Amaliy	2	-	-	-		
17.	Afg'oniston 1918-1945 yillarda	Ma'ruza	2	1917-2005 yillarda Afg'oniston (Ushbu mavzuga oid slayt tayyorlash)	Slayt tayyorlash	5		
18.	Afg'oniston 1945-2005 yillarda	Ma'ruza	2	-	-	-		
19.	Afg'oniston 1918-2005 yillarda	Amaliy	2	-	-	-		
20.	1918-1945 yillarda Yaponiya	Ma'ruza	2	AQShnig Yaponiyada olib borgan siyosati (Internet ma'lumotlarida n materiallar	Internet materi allari	2		

				tayyorlash)				
21.	Sharq dunyosida Yaponiyaning o'ri va roli	Ma'ruza	2	-	-	-		
22.	1918-2005 yillarda Yaponiya	Amaliy	2	-	-	-		
23.	Koreya Xalq Demokratik Respublikasi	Ma'ruza	2	Koreyaning bo'linishi (Mavzuga oid xarita tayyorlash)	Xarita tayyorlash	2		
24.	Koreya Respublikasi	Amaliy	2	Osiyo mamlakatlari bilan O'zbekiston aloqalari (Prezident asarlari bo'yicha mavzuni o'qib-o'rganib tahlil qilish)	Yozma uy ishi	2		
25.	Indoneziya Respublikasi 1918-1945 yillarda	Ma'ruza	2	Vetnam urushi (Mavzuni o'qib-o'rganib referat tayyorlash)	Referat	4		
26.	Indoneziya Respublikasi 1946-2005 yillarda	Ma'ruza	2	Misrga AQSh, Angliya agressiyasi (Internet ma'lumotlaridan material tayyorlash)	Internet materiallari	2		
27.	Indoneziya Respublikasi 1918-2005 yillarda	Amaliy	2	-	-	-		
28.	Jami: Jumladan: ma'ruza amaliy mashg'ulot mustaqil ish		93 32 24 37					
		IKKINCHI	YARIM	YILLIK	UCHUN			
1.	1918-2005 yillarda Vetnam	Ma'ruza	2	1918-1945 yillarda Vetnam (Mavzuga oid slayt tayyorlash)	Slayt tayyorlash	2		

2.	1946-2005 yillarda Pokiston	Ma'ruza	2	-	-	-		
3.	Arab davlatlari 1918-2005 yillarda	Ma'ruza	2	Arab davlatlarining mustaqillikni qo'lga kiritishi (Mavzuga oid ko'rgazmali stend tayyorlash)	Stend tayyorl ash	4		
4.	Arab davlatlari 1918-2005 yillarda	Amaliy	2	O'zbekiston va Arab mamlakatlari (Prezident asarlari bo'yicha mavzuni o'qib- o'rganib tahlil qilish)	Yozm a uy ishi	2		
5.	Milliy mustaqillikka erishgandan so'ng Afrika mamlakatlari rivojlanish yo'li (tajribalar va muammolar)	Ma'ruza	2	1945-2005 yillarda Tropik va Janubiy Afrika mamlakatlari (Mavzuga oid slayt tayyorlash)	Slayt tayyorl ash	2		
6.	1945-2005 yillarda Afrika mamlakatlari	Amaliy	2	-	-	-		
7.	Jami: Jumladan: ma'ruza amaliy mashg'ulot mustaqil ish		26 8 4 10					

Izoh: TMI hajmidan kelib chiqib o'quv jadvaliga haftasiga bir marta kunning birinchi yarmi(nolovoy para)ga konsultatsiya darsi qo'yiladi (TMI 42 soat /20 hafta = 2 s.)

**Namuna: «Osiyo va Afrika mamlakatlari eng yangi tarixi» fanidan
reyting ishlanmasi va baholash mezonlari**

Reyting ishlanmasi

T/r	Nazorat turlari	Soni	Ball	Jami ball
I.	JB			45
	1.1. Amaliy mashg`ulotni bajarish	12	1.6 * 12	20
	1.2. Tarqatma materiallarni bajarish			
	1.3. TMI (O'zbekiston va Arab mamlakatlari (Prezident asarlari bo'yicha mavzuni o'qib-o'rganib tahlil qilish) - yozma referat tayyorlash	12 1	1.6 * 12 5	20 5
II.	OB	2	15	40
	2.1. Yozma ish (3ta savol) 2.2. Test (50ta savol)	1 (50 * 0,5)	25	
III.	<i>YaB</i>	1	15	15
	3.1. Yakuniy baholash 3.1.1. Yozma ish (3 ta savol)		(5x3=15)	
Jami				100

«Osiyo va Afrika mamlakatlari eng yangi tarixi» kursidan baholash mezoni

1.1. Amaliy mashg`ulotda qatnashib, uning topshiriqlarini to'la sifatli bajargan talabaga 1,5-1.6 ball beriladi, agar to'la bo'lmasa bajarish darajasiga qarab 1-1,4 ballgacha beriladi.

1.2. Tarqatma materiallar topshiriqlarini to'la mustaqil bajargan va amalda qo'llay oladigan talabaga 1,5-1.6 ball, to'la bajarmagan talabaga bajarilgan ish hajmiga va sifatiga qarab 1-1.4 ballgacha beriladi.

1.3. Amaliy mashg`ulotlar bo'yicha berilgan talabalar mustaqil ishlarining bajarilishi hajmi va sifatiga qarab 4 dan 5 ballgacha berilishi mumkin (topshiriqlar to'liq va sifatli, ijodiy tarzda bajarilgan - 4,8 - 5 ball, sifatli va me'yor talablari darajasida - 4,0 -4,5 ball, o'rta darajada -3,1- 4,4 ball).

2.1. Oraliq baholash yozma tarzda o'tkazilib, undan 3 ta savolga javob berishi so'raladi. Har bir savol 5 ballgacha baholanadi.

- agar savol mohiyati to'la ochilgan bo'lsa, javoblari to'liq va aniq hamda ijodiy fikrlari bo'lsa-4,6-5 ball

- savolning mohiyati umumiy ochilgan asosiy faktlar to'g'ri bayon etilgan bo'lsa-4,1-4,5 ball
- savolga umumiy tarzda javob berilgan, ammo ayrim kamchiliklari bo'lsa 3,6-4 ball
- savolga umumiy javob berilgan, ammo ayrim faktlar to'liq yoritilmagan bo'lsa 3,1-3,5 ball
- savolga javob berishga harakat qilingan, ammo chalkashliklar bo'lsa - 2,6 - 3 ball beriladi.

2.2. Talabani mustaqil ishi - O'zbekiston va Arab mamlakatlari (Prezident asarlari bo'yicha mavzuni o'qib-o'rganib tahlil qilinib, berilgan mavzu bo'yicha referat tayyorlanadi:

- referatda mavzu to'liq ochilgan, to'g'ri xulosa chiqarilgan va ijodiy fikrlari bo'lsa- 4,6-5 ball
- mavzu mohiyati ochilgan, faqat xulosasi bor - 4,1-4,5 ball
- mavzu mohiyati yoritilgan, ammo arzimlas kamchiligi bo'lsa - 3-4 ball beriladi.
- mavzu mohiyati yoritilgan, ammo ayrim kamchiliklari bor bo'lsa -2,5-3 ball beriladi.

3.1. Yakuniy baholashda talaba 3 ta savolga yozma yoki 30 ta test savoliga javob berishi lozim.

- har bir yozma savolga 5 ball ajratiladi.
- agar savol mohiyati to'la ochilgan bo'lib, mavzu bo'yicha talabani tanqidiy nuqtai nazari bayon qilingan bo'lsa - 4,5-5 ball
- savolning mohiyati to'la ochilgan, asosiy faktlar to'g'ri bayon qilgan bo'lsa - 4,1-4,4 ball
- savolga to'g'ri javob berilgan, lekin ayrim kamchiliklari bor bo'lsa- 3,1-4 ball
- berilgan savolda javoblar umumiy va kamchiliklar ko'proq bo'lsa - 2,6-3 ball beriladi
- test savolini har biri 0,5 ballik tizimida baholanadi.

Namuna Talabalar mustaqil ishi bo'yicha konsultatsiyalar tashkil etish tartibi

1. Talabalar mustaqil ishi (TMI) bo'yicha konsultatsiya darsi auditoriyadan tashqarida amalga oshirishga mo'ljallangan mustaqil ishlarni bajarish yuzasidan tegishli yo'llanmalar berish va uni bajarilishini nazorat qilib borish maqsadida tashkil qilinadi.

2. TMI bo'yicha konsultatsiya darsi fanning kalendar-tematik rejasiga muvofiq o'tkaziladi.

3. Konsultatsiya darsi tegishli fan o'qituvchisi tomonidan o'tkaziladi.

4. Fan o'qituvchisi konsultatsiya darsida quyidagi ishlarni amalga oshiradi:

- TMI topshiriqlarini bajarish yuzasidan tegishli yo'llanma beradi;
- topshiriqni bajarish rejasini tuzishga yordamlashadi;
- tegishli adabiyotlar va axborot manbalarini tavsiya qiladi;

- TMI yuzasidan tayyorlangan ishlanma, hisobot, referat, hisob-kitob va topshiriq natijalarini qabul qiladi hamda baholaydi.

5. TMI bo'yicha konsultatsiyalar o'quv jarayonining 1 yoki 2 smenada tashkil etilishiga qarab talabalarning darsdan bo'sh vaqtlarida dars jadvaliga kiritiladi.

Namuna:

II smena

Hafta kunlari	Juft-lik	Fan nomi	Auditoriya	Mashg'ulot turi	Uqituvchining F.I.Sh.
Dushanba	1	O'zbekiston tarixi	101	Ma'ruza	dots. Muhammadiyev Sh.
	2	Osiyo va Afrika mamlakatlari eng yangi tarixi	202	Ma'ruza	Prof. Temirov G'.T.
	3	Fizika	200-201	Laboratoriya ishi	dots. Axmedov X.
	4(nolo voy para).	TMI (Osiyo va Afrika mamlakatlari eng yangi tarixi)	204	Konsultatsiya	O'qit. Junayev Z.

6. TMI bo'yicha konsultatsiya darslari o'qituvchi jurnalida qayd etib boriladi.

